

[Undervisningsministeren.]

Arbejdsløshedens tunge og trange Kaar, fordi deres Ungdomstid ikke var blevet Udgangspunkt for Uddannelse. Det er naturligt, at der kan være forskellige Meninger om, hvordan man skal komme disse unge til Hjælp, men man kan ikke, naar man er stillet over for Problemets Alvor, baade set fra et menneskeligt og et Samfundssynpunkt, afvise Spørgsmaalet.

Denne Skole for de ufaglærte unge skal ikke være en Skole, der øver aandelig Paavirkning, det skal være en faglig betonet Skole, der knytter sig til de unges Arbejde, saaledes som vi kender det paa andre Omraader inden for Læringeuddannelsen, og som Sverige for de ufaglærtes Vedkommende har haft det i adskillige Aar.

Over for denne Skole for 14—18-aarige har der været anført, at Undervisning af disse unge er meget vanskelig. Jeg vil gerne deroverfor sige, at jeg forstaaer meget vel disse Indvendinger, men Spørgsmaalet om at drage disse unge, som der her er Tale om, ind i en interessevækkende Udvikling, kan ikke afvises med en Bemærkning om, at Opgaven er vanskelig at løse. Disse store Skarer af unge, som denne Skoleform henvender sig til, er Landsmænd, Børn af det danske Folk, hvis Ve og Vel maa ligge os alle paa Sinde, og vi maa hellere erkende det, som er Sandheden, at der gaar Tusinder af unge i vort Land, som i deres Fritid helt er henvist til sig selv, og som intet nyttigt og fornuftigt har at bruge denne Fritid til, og hvor daarligt Kammeratskab og daarlige Vaner ofte fører disse unge ind i en Udvikling, der ødelægger alle deres Fremtidsmuligheder.

Ungdomsskoleudvalgets Forslag har sat et stort og alvorligt Problem til Debat. Det er min Opfattelse, at denne Meningsudveksling nu har ført til Afklaring, saa Sagen er blevet moden til Gennemførelse. Hvordan Skolen skal indrettes, er vel til Syvende og sidst ikke det afgørende; det afgørende er at finde de rigtige Lærere, som kan vinde Ungdommen for en Undervisning, hvorved den unge Slægt kan opdrages og oplæres til at blive gode Mennesker og retskafne nyttige Borgere med Ansvarfølelse og Pligtfølelse over for det Land og det Folk, de tilhører.

Der har gennem Aarene været stærkt

delte Meninger om, hvorvidt Skolen for 14—18-aarige skulde bygge helt paa Frivillighed eller skulde være obligatorisk. Dette Spørgsmaal kan ikke løses ved, at hver holder paa sit. En god og holdbar Løsning er kun mulig, naar vi hver med sit Synspunkt søger at forstaa hinanden og viser Respekt for hinandens Opfattelse.

Jeg mener, at Frivillighedens Princip giver de rigeste Muligheder, men jeg vil ingenlunde benægte, at der kan fremføres meget vægtige Argumenter for en obligatorisk Skole for de Aldersklasser, der her er Tale om. Ungdomsudvalget har i sit Forslag foreslaaet en tvungen Ungdomsskole for unge Mennesker mellem 16 og 18 Aar, fordi Udvalget var af den Opfattelse, at man ellers ikke vilde faa fat paa alle de unge, og navnlig ikke paa dem, som trænger mest. Dette Forslag har som bekendt været Genstand for en livlig Diskussion; og fra forskellige Sider, ogsaa fra mange Kredse, hvor man med stor Interesse følger Problemet, er der udtrykt Betænkelighed ved og Uvilje mod Tanken om en tvungen Ungdomsskole. Ungdomsudvalgets Forslag indeholdt mange Ventiler og er i det hele taget Udtryk for den Tanke, at frivillig Undervisning er det bedste og den tvungne Ungdomsskole kun en Nødhjælp, som man maa gribe til. Men da jeg maa anse det for afgørende, at denne nye Skoleform modtages med ubetinget Velvilje i Befolkningen, har jeg ment det rigtigst at ændre Ungdomsudvalgets Forslag, saaledes at Skolen bliver frivillig. Efter det foreliggende Lovforslag skal dette dog kun gælde for Eleverne, medens Kommunerne, det vil sige Købstadkommuner og visse Landkommuner med bymæssig Bebyggelse, faar Pligt til at oprette Ungdomsskole, undtagen hvor en eksisterende privat Ungdomsskole kan tilfredsstille Behovet. Ogsaa i andre Landkommuner kan der oprettes Ungdomsskoler, eventuelt ved Dannelse af Skoleforbund, men dette er rent frivilligt, og det foreliggende Lovforslag tager ligesom Ungdomsudvalgets først og fremmest Sigte paa Byernes Ungdom.

Men jeg henviser til, at der for Landkommunernes Vedkommende allerede efter Folkeskoleloven af 1937 foreligger en Ret for Forældre til at kræve Undervisning for unge 14—18-aarige. Det siges om denne